

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОСНОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Статтею 42 Закону України «Про освіту» передбачається таке визначення академічної доброчесності — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами.

Визначено принципи академічної доброчесності для викладачів:

1. Утверджувати важливість академічної доброчесності. Заклади вищої освіти мають розповсюджувати істину навкруги. Це завдання полягає на викладачів, які мають пропагандувати такі цінності, як коректність та чесність.

2. Плекати любов до навчання. Академічна доброчесність забезпечується високими академічними стандартами. Зацікавленість студентів зростає і дає позитивні результати, коли їхня робота є складною, корисною та справедливою.

3. Ставитися до студентів як до самостійної особистості. Повага викладачів до студентів має зворотний характер: студенти поважають принципи, яких дотримуються вчителі, зокрема їхню відданість академічній доброчесності.

4. Створювати атмосферу довіри в аудиторії. Більшість студентів є зрілими, дорослими людьми, які цінують середовище, вільне від свавільних правил і тривіальних завдань, де довіра завойовується й надається.

5. Заохочувати відповідальність студентів за академічну доброчесність. При певному спрямуванні студентам можна надавати повноваження у сфері сприяння та захисту найвищих стандартів академічної доброчесності.

6. Формулювати чіткі очікування для студентів. Викладацький склад має чітко роз'яснити свої очікування стосовно чесності в академічній роботі, включаючи характер і межі співробітництва між студентами.

7. Розробляти справедливі та релевантні форми оцінювання. Студенти хочуть, щоб їхня академічна робота оцінювалась повною мірою та справедливо.

8. Обмежувати можливості для академічної нечесності. Правила та стандарти співпраці мають бути достатньо чіткими, для того щоб студенти не мали стимулів та можливостей їх порушувати.

9. Кидати виклик академічній нечесності. Професори та викладачі мають бути прикладом для студентів у підтримуванні цінностей академічного життя.

10. Допомогати визначити та підтримувати загальноуніверситетські стандарти академічної доброчесності. Визначення, поширення та захист академічної доброчесності має бути справою всього суспільства.

О. І. Фролов, О. Т. Мозгова

СВІТОГЛЯДНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ І ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Сьогодні, незважаючи на появу інноваційних освітніх технологій, провідну роль в освітньому процесі продовжує виконувати викладач. При цьому можна стверджувати, що моральне виховання особистості студента є більш важливою метою викладацької діяльності, ніж передача йому конкретної інформації і контроль над її засвоєнням. У зв'язку з цим і актуальною є проблема особистості самого викладача, його моральних установок і світоглядних орієнтирів.

Світоглядна позиція викладача в значній мірі впливає на його діяльність. Викладач, хоч і обмежений рамками навчальної програми, сам вирішує, як надати матеріал, про що студентам розповісти в першу чергу, як розставити акценти в засвоєнні теми, які джерела порекомендувати для додаткового вивчення і, врешті решт, як пояснити студентам ті явища (історичні події, наукові проблеми, факти), які взагалі не мають однозначного і загальноприйнятого тлумачення.

Отже, сама позиція викладача і його стиль роботи впливають на формування світоглядних орієнтирів студентів. При цьому не викликає сумніву, що світогляд відіграє вирішальну роль у формуванні моральної свідомості, яке безпосередньо регулює поведінку особистості.

У зв'язку з цим виникає питання про критерії «правильності» світогляду викладача соціально-гуманітарних і загальноекономічних дисциплін.

На наш погляд, найбільш доцільною є нейтральна світоглядна орієнтація викладача в його професійній діяльності. Цей «нейтральний» світогляд передбачає: відмову від встановлення монополії на істину, утримання від остаточних і однозначних позитивних чи негативних